

O apropiere inedită: J. Brahms – V. Timaru

Oana **ANDREICA**

Sala Studio a Academiei de Muzică „Gh. Dima” din Cluj-Napoca a găzduit, pe data de 14 decembrie 2009, un recital cameral mai puțin obișnuit, conceput din dorința compozitorului clujean Valentin Timaru de a-și alătura câteva dintre lucrările sale de corespondentele lor genuistice din creația lui Johannes Brahms.

Cadrul intim al sălii clujene a oferit ambianța ideală pentru a asculta, în prima parte, cele *Două lieduri pentru voce, violă și pian*, op. 91 (*Gestillte Sehnsucht* pe versuri de Friedrich Rückert și *Geistliches Wiegenlied* după Lope de Vega, în traducerea lui Emanuel Geibel) și *Sonata pentru violă și pian în fa minor* (transcriere a *Sonatei pentru clarinet și pian*), op. 120, nr. 1 de Johannes Brahms. Cei care au dat viață partiturilor brahmsiene au fost mezzosoprana Maria Pop, violistul Endre Guran și pianista Mihaela Gavriș.

„Asocierea cu Brahms pe multe coordonate”, menționează Valentin Timaru în programul de sală, „poate fi interpretată ca o mare îndrăzneală, mai ales dacă lucrările subsemnatului sunt așezate în imediata apropiere a lui, în cadrul unui recital de o asemenea anvergură. Față de complexitatea *Sonatei pentru violă și pian*, o contrapunere a *Sonatei mele pentru violă solo* apare ca o replică destul de palidă. În schimb, față de cele *Două lieduri pentru voce, violă și pian* ale lui Brahms, trebuie să mărturisesc faptul că ciclul *Harfă de vânt*, conceput pe versurile lui Adrian Tarța, a fost gândit pentru a fi asociat într-un recital, în primul rând datorită componenței mai puțin obișnuite a acestui trio”.

Partea a doua a recitalului, în

al cărei program au figurat lucrările lui Valentin Timaru, a prezentat publicului, în primă audiție, piesele *Dolce Dolcian* pentru fagot și pian (Cătălin Lup și Mihaela Gavriș), *Sonata per viola sola* (*sonate für Endre solo*) (Endre Guran) și ciclul de lieduri *Harfă de vânt* (Maria Pop și Mihaela Gavriș) pe versurile muzicianului, poetului și pictorului Adrian Tarța. Profunzime, complexitate, căldură și apropiere de ascultător: așa s-ar putea caracteriza, pe scurt, creațiile lui Valentin Timaru. Deși își găsește seva în fondul arhaic bogat de sorginte folclorică, muzica lui Timaru este înveșmântată într-o scriitură compozițională conformă cu tendințele moderne.

Am remarcat dedicarea cu care soliștii au abordat repertoriul: sunetul catifelat al fagotistului, timbrul cald și pătrunzător al mezzosopranei, logica muzicală a violistului sau acompaniamentul elegant al pianistei. Se cuvine să facem câteva referiri în plus la Endre Guran, colaborator mai vechi al compozitorului clujean și părtaș la ideea de a realiza acest eveniment. Interpretarea sa a surprins cu o sensibilitate extraordinară caracterul lucrărilor lui Valentin Timaru care, deși nu au pus accentul pe virtuozitate, au implicat o analiză atentă a laturii interiorizate a muzicii.

În același context, Valentin Timaru și-a lansat proaspăta sa

carte *Frumosul artistic și fațetele sale subiective* (Editura Galaxia Gutenberg, 2009), prezentată de către reputatul estetician Ștefan Angi. „Gândurile așternute pe paginile volumului”, spune Ștefan Angi în alocuțiunea sa, „sunt într-adevăr poetice, scrise într-un stil eseistic pasionant, destăinuind *Weltanschauung*-ul artistic al unui compozitor care, pe lângă numeroasele sale creații artistice, a

delectat publicul consacrat inclusiv cu tratate, cu studii, chiar cu eseuri și aforisme, despre problematica ce îl frământa și îl frământă și astăzi: aceea legată de statutul muzicii contemporane, implicit de eterna întrebare *Quo vadis musica?*”.